

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยในเชิงทดลอง (Experiment Research Design) โดยผู้วิจัยตั้งวัตถุประสงค์ในการวิจัยว่า เป็นการศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวคิดสตรีนิยมต่อคุณค่าแห่งตนของผู้หญิงพิการ โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้หญิงพิการ ซึ่งเป็นนักเรียนจากโรงเรียนอาชีวพระมหาไถ่ พัทยา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 50 คน ที่ได้ทำแบบสอบถามเพื่อวัดคุณค่าแห่งตน ของคูเปอร์สมิธ (Coopersmith, 1987) ซึ่งผู้วิจัยแปลและปรับปรุง เพื่อเป็นแนวทางในการหาเครื่องมือที่เหมาะสมกับการวิจัย แล้วนำคะแนนนั้นมาเรียงลำดับคะแนนคุณค่าแห่งตน แล้วเลือกนักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่าระดับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 50 ลงมาจากนักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบสำรวจคุณค่าแห่งตน จากนั้นจึงใช้วิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับฉลาก จำนวน 16 คน แล้วจึงสุ่มเข้ากลุ่มอีกครั้ง (Random Assignment) เพื่อจำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มควบคุม 8 คน และกลุ่มทดลอง 8 คน หลังจากนั้นใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวคิดสตรีนิยมต่อคุณค่าแห่งตนของผู้หญิงพิการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กลุ่มตัวอย่างจะได้รับการให้คำปรึกษากลุ่ม จำนวน 12 ครั้ง ๆ ละ 45 - 60 นาที และได้รับการประเมินผลคุณค่าแห่งตน แบ่งการทดลองออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ผลการทดลองโดยวิเคราะห์ความแปรปรวนประเภทหนึ่งตัวแปรระหว่างกลุ่มและหนึ่งตัวแปรภายในกลุ่ม (Repeated - measures Analysis of Variance: One between - subjects Variable and One within - subjects Variable) และทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่โดยวิธีการแบบนิวแมน - คูลส์ (Newman - Keuls Procedure) โดยมีสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

สมมติฐานการวิจัย

1. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง
2. ผู้หญิงพิการที่เข้าร่วมการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวคิดสตรีนิยมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนคุณค่าแห่งตน แตกต่างจากกลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลอง
3. ผู้หญิงพิการที่เข้าร่วมการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวคิดสตรีนิยมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนคุณค่าแห่งตน แตกต่างจากกลุ่มควบคุมในระยะติดตามผลการทดลอง

4. ผู้หญิงพิการที่เข้าร่วมการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวคิดสตรีนิยม มีค่าเฉลี่ยของคะแนนคุณค่าแห่งตน ในระยะหลังการทดลองแตกต่างจากระยะก่อนการทดลอง

5. ผู้หญิงพิการที่เข้าร่วมการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวคิดสตรีนิยม มีค่าเฉลี่ยของคะแนนคุณค่าแห่งตน ในระยะติดตามผลแตกต่างจากระยะก่อนการทดลอง

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เสนอผลตามสมมติฐาน ดังนี้

1. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผู้หญิงพิการที่ได้รับคำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวคิดสตรีนิยม มีคุณค่าแห่งตน ในระยะหลังการทดลองสูงกว่าผู้หญิงพิการที่ไม่ได้รับคำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวคิดสตรีนิยม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผู้หญิงพิการที่ได้รับคำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวคิดสตรีนิยม มีคุณค่าแห่งตน ในระยะติดตามผลสูงกว่าผู้หญิงพิการที่ไม่ได้รับคำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวคิดสตรีนิยม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผู้หญิงพิการกลุ่มที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวคิดสตรีนิยม มีคุณค่าแห่งตนในระยะหลังการทดลองสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

5. ผู้หญิงพิการกลุ่มที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวคิดสตรีนิยม มีคุณค่าแห่งตนในระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้อภิปรายผลตามสมมติฐาน ดังนี้

1. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 4 และภาพที่ 5 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับช่วงระยะเวลาของการทดลอง กล่าวคือ ก่อนการทดลอง ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้หญิงพิการออกเป็น 2 กลุ่ม โดยกลุ่มทดลองเป็นกลุ่มที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มตามแนวคิดสตรีนิยม และกลุ่มควบคุมเป็นกลุ่มที่มีชีวิตตามปกติ ดำเนินชีวิตประจำวันตามที่โรงเรียนกำหนดและไม่ได้รับการให้คำปรึกษาด้านแนวคิดสตรีนิยม และแบ่งระยะเวลาในการศึกษาวิจัยเป็น 3 ระยะ คือ ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล ผลการทดลองพบว่า ผู้หญิงพิการกลุ่มที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ตามแนวคิดสตรีนิยม มีคะแนนเฉลี่ยคุณค่าแห่งตน ในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผล เพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มควบคุม เพราะหลังการทดลองผู้หญิงมีการที่เข้าร่วมกลุ่มการให้คำปรึกษากลุ่มตามแนวคิดสตรีนิมนั้น ได้รับการส่งเสริมให้มีการปรับเปลี่ยนแนวความคิดทัศนคติที่มีต่อตนเอง มีความรับผิดชอบ ค้นพบความหมายและตระหนักถึงควมมีคุณค่าแห่งตน รู้จักที่จะยืนยั่นในสิทธิของเพศหญิงที่ตนเป็นอยู่และเรียนรู้การมีสิทธิมีเสียงในสังคมที่มีความเท่าเทียมกับเพศชาย ซึ่งการรับรู้สถานการณ์เหล่านี้ก่อให้เกิดกำลังใจในการดำรงชีวิต สามารถที่จะดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณค่า ทำให้ภาวะที่ต้องพึ่งพาคนอื่นลดน้อยลง ไม่เป็นภาระให้กับครอบครัวหรือสังคม ซึ่งผู้หญิงที่อยู่ในกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวคิดสตรีนิยม ขาดโอกาสที่จะได้รับแนวทางตามแนวคิดของสตรีนิยมที่จะเพิ่มคุณค่าของความเป็นผู้หญิงดังเช่นกลุ่มทดลอง จากที่กล่าวมาจึงเป็นเหตุผลที่ทำให้คะแนนเฉลี่ยคุณค่าแห่งตนในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลของกลุ่มทดลองนั้นเพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มควบคุม จึงแสดงให้เห็นว่าวิธีการทดลองกับช่วงระยะเวลาของการทดลอง คือ ระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลนั้นส่งผลร่วมกันสอดคล้องกับการงานวิจัยของ มัตถิกา ศรีพวงทอง (2548) ซึ่งศึกษาถึงผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีภวนิยมต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้หญิงบริการทางเพศ โดยกลุ่มตัวอย่างคือหญิงบริการทางเพศในเขตอำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ ที่ทำแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองแล้วมีคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ จำนวน 12 คน สุ่มอย่างง่ายเพื่อจำแนกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน โดยทำการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีภวนิยม 8 ครั้ง โดยทำทุกวัน ผลการวิจัยพบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีวนีย์ อันสะโก (2548) ที่ได้ศึกษาผลการให้คำปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีอัตถิภาวะนิยมต่อความหวังของผู้พิการ โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้พิการจากโรงเรียนอาชีวพระมหาไถ่ พัทยา ปีการศึกษา 2547 ที่มีคะแนนความหวังเรียงจากลำดับสุดท้ายขึ้นไป และสมัครใจเข้าร่วมการทดลอง จำนวน 16 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองได้แก่ แบบประเมินความหวังและโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีอัตถิภาวะนิยม สัปดาห์ละ 2 ครั้ง 6 สัปดาห์ รวมเป็น 12 ครั้ง ๆ ละ 60 นาที ผลการวิจัยพบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผู้หญิงพิการที่ได้รับคำปรึกษากลุ่มตามแนวคิดสตรีนิยม มีคุณค่าแห่งตนสูงกว่าผู้หญิงพิการที่ไม่ได้รับคำปรึกษากลุ่มตามแนวคิดสตรีนิยมในระยะหลังการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 6 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่าผู้หญิงพิการที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวคิดสตรีนิยม มีคุณค่าแห่งตนสูงกว่ากลุ่มควบคุม

ในระยะหลังการทดลอง ทั้งนี้เนื่องจากผู้หญิงพิการที่เข้าร่วมกลุ่มตามแนวคิดสตรีนิยม ตามโปรแกรมที่กำหนดไว้ คือ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง เป็นเวลา 6 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้นประมาณ 12 ชั่วโมง ทำให้ผู้หญิงพิการมองเห็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่า ตระหนักถึงคุณค่าตนเองว่ามีความเท่าเทียมกับบุคคลอื่น ๆ ในสังคม ตระหนักถึงบทบาทและหน้าที่ของเพศหญิงอย่างแท้จริง รวมถึงการแสดงเจตคติที่มีต่อบทบาททางเพศที่เพศหญิงรู้สึก และเน้นการสร้างศักยภาพของผู้หญิงพิการให้เพิ่มมากขึ้น กล่าวแสดงออกและกล้าแสดงความคิดเห็น สามารถยืนยันในสิ่งที่ตนเองคิดได้อย่างเหมาะสม รวมถึงการร่วมกลุ่มกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นถึงบทบาทที่แตกต่างกันของเพศชายเพศหญิงในสังคมไทย ซึ่งจะนำไปสู่การตระหนักถึงคุณค่าของความเป็นเพศหญิง ดังนั้นจึงเป็นสาเหตุให้ค่าเฉลี่ยของคะแนนคุณค่าแห่งตนของผู้หญิงพิการกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม ซึ่งมีได้เข้าร่วมกลุ่มให้คำปรึกษาตามแนวคิดสตรีนิยมแต่ปฏิบัติภารกิจเป็นปกติตามที่ทางโรงเรียนจัดไว้

ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ พวงทอง อินใจ (2544) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีโปรแกรมประสาทสัมผัสต่อคุณค่าแห่งตนของนิสิตคณะพยาบาลศาสตรมหาวิทาลัยบูรพา กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตคณะพยาบาลศาสตรมหาวิทาลัยบูรพา เพศหญิงชั้นปีที่ 3 ผู้มีคะแนนคุณค่าแห่งตนในระดับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา และสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย จำนวน 12 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 6 คน ผลการวิจัยพบว่า นิสิตกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยคุณค่าแห่งตนหลังการทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่าก่อนทดลองและสูงกว่ากลุ่มควบคุม และยังสอดคล้องกับการวิจัยของ สมศักดิ์ เจริญศรี (2543) ได้ทำการศึกษาเรื่องผลของการสอนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนแบบทางไกล โดยคัดเลือกอาสาสมัครเข้าสู่กลุ่มทดลอง 20 คน ทดลองเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส ผลการวิจัยพบว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง ระยะหลังทดลองของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผู้หญิงพิการที่ได้รับคำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวคิดสตรีนิยม มีคุณค่าแห่งตนในระยะติดตามผลสูงกว่าผู้หญิงพิการที่ไม่ได้รับคำปรึกษากลุ่มตามแนวคิดสตรีนิยม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 7 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 3 กล่าวคือ ผู้หญิงพิการที่ได้รับคำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวคิดสตรีนิยม มีคุณค่าแห่งตนสูงกว่ากลุ่มควบคุมในระยะติดตามผลการทดลอง ทั้งนี้เนื่องมาจากการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวคิดสตรีนิมนั้นให้ความสำคัญกับเพศหญิง ซึ่งมองว่าความเป็นเพศหญิงนั้น เป็นจุดศูนย์กลางของการศึกษาให้ความสนใจกับสถานภาพ บทบาทของเพศหญิง ส่งเสริมให้ผู้หญิงตระหนักถึงสิทธิที่ตนเองมี สร้างจิตสำนึกในเรื่องความเท่าเทียมทางเพศ มีความเข้าใจและเห็นใจผู้อื่น ซึ่งจะทำให้ผู้หญิงสามารถความรับผิดชอบชีวิตของตนเองได้ ดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณค่า จึงเป็นผลให้ผลของ

การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวคิดสตรีนิยม ยังคงอยู่จนถึงระยะติดตามผลการทดลอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วงศ์ศิริ แจ่มฟ้า (2543) ที่ได้ทำการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมบำบัดต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กสมาธิบกพร่อง อายุ 9 - 12 ปี ที่มารับการรักษาในหน่วยจิตเวชเด็กโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง 12 คน และกลุ่มควบคุม 12 คน และทดสอบโดยใช้ค่า *t - test* พบว่าหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมบำบัดแล้ว 6 สัปดาห์ กลุ่มทดลองมีคะแนนความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่ากลุ่มควบคุม แสดงถึงหลังจากที่กลุ่มทดลองได้เข้าร่วมการให้คำปรึกษากลุ่มหรือกิจกรรมกลุ่มแล้ว ส่งผลให้กลุ่มทดลองได้มีการเรียนรู้ถึงความหมายและคุณค่าของชีวิต ซึ่งมีความสัมพันธ์ถึงการมีชีวิตอยู่ในสังคม การเผชิญกับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น เรียนรู้ในศักยภาพที่ตนเองมี เป็นต้น

4. ผู้หญิงพิการที่ได้รับคำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวคิดสตรีนิยม มีคุณค่าแห่งตน

ในระยะหลังการทดลองสูงกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางแสดงผลที่ 8 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 4 ที่กล่าวว่าผู้หญิงพิการที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวคิดสตรีนิยม มีคุณค่าแห่งตนในระยะหลังการทดลองสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง ทั้งนี้เพราะการที่สังคมสร้างกรอบความคิดที่พิจารณาบุคคลโดยผ่านมุมมองทางเพศ โดยเพศหญิงมักถูกเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม แนวคิดแบบสตรีนิยมจะเป็นกระบวนการที่ทำให้เพศหญิงตระหนักถึงสิทธิที่ตนมี เป็นโอกาสที่จะเรียนรู้ว่าการเป็นเพศหญิงนั้นเท่าเทียมกับบุคคลอื่นในสังคม ซึ่งสตรีนิยมจะเน้นความสำคัญของความเป็นมนุษย์ ส่งเสริมให้เพศหญิงได้ค้นพบตนเอง ตัดสินใจด้วยตนเอง ให้ตระหนักถึงพลังของเพศหญิง ซึ่งพลังเหล่านี้ ผู้หญิงสามารถใช้เพื่อตนเองหรือช่วยเหลือผู้อื่นได้ (Corey, 2001, p. 353) ทำให้ผู้หญิงรู้ว่าตนเองเป็นผู้ที่มีคุณค่า มีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ทั้งนี้ในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวคิดสตรีนิยมนี้ ยังทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสมาชิกในกลุ่ม มีการแบ่งปันประสบการณ์ เพศหญิงได้รับรู้ความรู้สึกซึ่งกันและกัน มีการกำหนดเป้าหมายและแนวทางร่วมกันที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น อีกทั้งสมาชิกยังสามารถที่จะเป็นกำลังใจให้กันและกันได้อีกด้วย โดยการให้คำปรึกษากลุ่มนี้ได้ทำอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ จำนวน 12 ครั้ง เป็นเวลา 6 สัปดาห์ รวมเวลาทั้งสิ้นประมาณ 12 ชั่วโมง ซึ่งผู้หญิงพิการที่เข้าร่วมกลุ่มมีความสนใจ ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการศึกษาวิจัย จึงทำให้ผู้หญิงพิการกลุ่มทดลองตระหนักถึงความหมายในชีวิต เกิดความรับรู้ถึงความสามารถและการมีประโยชน์ของตนเองต่อสังคม ซึ่งหลังจากที่ได้แสดงบทบาทสมมติแล้ว เพศหญิงเหล่านี้จะรู้จักที่จะการแสดงออกถึงการตอบรับหรือปฏิเสธอย่างเหมาะสม เป็นการแสดงออกถึงความรู้สึกที่จริงใจ แสดงความต้องการที่ตรงไปตรงมา ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญในสังคม สมาชิกรู้จักที่จะชื่นชมกับศักยภาพหรือความสามารถของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ บุญบากร ดันจาวรรณ

(2545) ในการศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเพิ่มการเห็นคุณค่าในตนเองตามแนวคิดของคูเปอร์สมิธ และพฤติกรรมการเรียนที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำในโรงเรียนเขตลาดกระบัง จังหวัดลพบุรี โดยมีนักเรียนสมัครใจเข้าร่วมวิจัย 20 คน พบว่า คะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการใช้ชุดกิจกรรมเพิ่มขึ้นกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับพิสมัย แสนยอด (2545) ซึ่งศึกษาผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มกับโปรแกรมการฝึกอบรมกลุ่มแบบมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ที่มีต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 36 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 12 คน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่มนั้น มีคะแนนเฉลี่ยของความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ สมศักดิ์ เจริญศรี (2543) ได้ทำการศึกษาเรื่องผลของการสอนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษาศึกษานอกโรงเรียนแบบทางไกล โดยคัดเลือกจากอาสาสมัครเข้าสู่กลุ่มทดลอง 20 คน ทดลองเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส ผลการวิจัยพบว่าการเห็นคุณค่าในตนเอง ระยะเวลาหลังทดลองของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ผู้หญิงพิการกลุ่มที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวคิดสตรีนิยม มีคุณค่าแห่งตนในระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางแสดงผลที่ 8 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 5 กล่าวคือ ผู้หญิงพิการที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวคิดสตรีนิยม มีคุณค่าแห่งตนในระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง ทั้งนี้แนวคิดสตรีนิยมมีหลักการที่จะสร้างความตระหนักในเพศหญิงให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยตนเอง สามารถปกครองตนเองได้ ช่วยให้เพศหญิงได้ค้นพบปัญหาของตนเองและวิธีการแก้ปัญหานั้นด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้เกิดการยอมรับและเปิดเผยตนเองต่อบุคคลอื่น สามารถที่จะสร้างสัมพันธภาพระหว่างสมาชิกกลุ่มด้วยกัน เพื่อแบ่งปันประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ ช่วยกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยใช้ประสบการณ์นั้น ๆ โดยมีเป้าหมายในการช่วยให้เพศหญิงเห็นคุณค่าแห่งตน ขจัดปัญหาเรื่องของความท้อแท้ ความรู้สึกที่ต้องพึ่งพามือคนอื่นให้หมดไป เป็นการเรียนรู้ อย่างค่อยเป็นค่อยไป ทำให้ผู้หญิงมีคุณค่าแห่งตนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เมื่อผู้หญิงพิการจากกลุ่มทดลองนั้นได้นำแนวคิดและประสบการณ์ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันดังกล่ามาแล้ว ซึ่งการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอกราช แก้วเขียว (2539) ทำการศึกษาวิจัยเรื่องของผลการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มที่มีต่อการเห็นคุณค่าแห่งตนของเยาวชนในสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีกลุ่มตัวอย่าง 24 คน สุ่มเป็นกลุ่มทดลอง

และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 12 คน ผลการวิจัยพบว่า เยาวชนกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มนั้นนอกจากจะมีการเปลี่ยนแปลงของคะแนนคุณค่าแห่งตน สูงกว่ากลุ่มควบคุมแล้ว เยาวชนกลุ่มทดลองยังมีคะแนนการเห็นคุณค่าแห่งตนในระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนทดลองและหลังทดลองอีกด้วย และผลที่ได้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ พรณิภา อนันตประยูร (2545) ที่ทำการศึกษาก่อนการให้คำปรึกษากลุ่มตามแนวคิดพิจารณาความเป็นจริงและการใช้โปรแกรมฝึกทักษะชีวิตที่มีต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กเร่ร่อนในบ้านเด็กมหาไถ่ พัทยา โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 18 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 9 คน ผลการศึกษาพบว่า เด็กเร่ร่อนมีการพัฒนาทักษะชีวิตระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลองและสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 อีกด้วย จะเห็นได้ว่าในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มนั้นช่วยทำให้บุคคลมีความตระหนักในคุณค่าแห่งตนสูงขึ้น อันเนื่องมาจากการที่สมาชิกมีโอกาสที่จะสำรวจตนเองและทำความเข้าใจตนเองและผู้อื่น มีโอกาสที่จะเปิดเผยตนเองระบายความในใจ โดยเฉพาะในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้นำแนวคิดสตรีนิยมมาใช้ เป็นการนำเสนอความรู้สึก ความจริงและพลังของเพศหญิง เพื่อผลักดันให้เกิดความสมดุลทางเพศในสังคม และผู้หญิงยังมีความรู้ที่จะนำเรื่องสิทธิสตรีมาเป็นกำลังใจและใช้ได้อย่างเหมาะสม ทำให้ผู้หญิงสามารถจัดการกับชีวิตของตนเองได้

จากการศึกษาวิจัยข้างต้น ยังมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมอีกว่า ผู้หญิงพิการกลุ่มที่ไม่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวคิดสตรีนิยม แต่มีคุณค่าแห่งตนในระยะก่อนการทดลองกับระยะติดตามผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 9 ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการที่กลุ่มตัวอย่างมาจากโรงเรียนซึ่งเป็นโรงเรียนประจำ นักเรียนทุกคนเป็นคนพิการ ทำให้มีปัจจัยภายนอกซึ่งมีผลต่อการทดลอง เช่น การมองบุคคลอื่นเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต การให้คำปรึกษาระหว่างเพื่อนอย่างไม่เป็นทางการ หรือการจัดกิจกรรมของทางโรงเรียนที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะชีวิตและการใช้ชีวิตในสังคมอย่างเท่าเทียมบุคคลอื่น และโรงเรียนยังเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีโอกาสนำประสบการณ์และกัน ซึ่งเป็นการเรียนรู้จากการใช้ชีวิตจริง จึงอาจเป็นผลให้คุณค่าแห่งตนของผู้หญิงพิการมีการพัฒนามากขึ้นในระยะติดตามผล เนื่องจากกลุ่มผู้หญิงพิการมีความคิดเห็นที่เป็นบวกต่อตนเอง เพราะมีความมั่นใจ มีแบบอย่างที่ดีในการดำรงชีวิต การดำเนินชีวิตนั้นมีความสอดคล้องกับแนวคิดสตรีนิยมที่ส่งเสริมคุณค่าในตัวของผู้หญิงพิการ มีเป้าหมายในชีวิตที่ชัดเจน พัฒนาไปในแนวทางที่ถูกต้อง สามารถค้นหาความหมายที่แท้จริงและคุณค่าที่มีอยู่ในตนเอง ตระหนักในชีวิตที่มีคุณค่า

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การให้คำปรึกษากลุ่มตามแนวคิดสตรีนิยม สามารถช่วยให้ผู้หญิงมีคุณค่าแห่งตนเพิ่มขึ้น เกิดทักษะที่จะแสดงออกอย่างเหมาะสม ยอมรับความเป็นตัวเอง รับรู้บทบาทความสำคัญของเพศหญิง มีกำลังใจที่จะต่อสู้ชีวิตเมื่อต้องเผชิญกับอุปสรรคหรือปัญหาต่าง ๆ อย่างไม่ท้อแท้หรือหวังพึ่งพาผู้อื่น ซึ่งแนวคิดนี้สามารถนำไปใช้ได้หน่วยงานต่าง ๆ โดยเฉพาะในหน่วยงานที่ต้องการเสริมพลังให้กับกลุ่มผู้หญิง ซึ่งจะช่วยให้ผู้หญิงเกิดแรงจูงใจที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้โดยไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น เช่น กลุ่มนักโทษในทัณฑสถานหญิง สถานสงเคราะห์ผู้หญิง มูลนิธิที่ทำงานเพื่อผู้หญิง บ้านพักฉุกเฉิน เป็นต้น

2. บุคลากรที่ทำงานเพื่อผู้หญิงสามารถนำไปรณรงค์การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวคิดสตรีนิยมไปประยุกต์ใช้ได้ โดยมีการปรับโปรแกรมให้เหมาะสมกับผู้มารับคำปรึกษา หรืออาจจะปรับจำนวนครั้งหรือระยะเวลาในการให้คำปรึกษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาแนวคิดสตรีนิยม โดยเปรียบเทียบกับตัวแปรอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของเพศหญิง เช่น ความคาดหวังในชีวิต ความเชื่อมั่นในตนเอง ความวิตกกังวล พฤติกรรมความกล้าแสดงออก เป็นต้น เพื่อศึกษาผลเปรียบเทียบและพิจารณาผลการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้หญิงให้การมีศักยภาพเพิ่มขึ้นในด้านอื่น ๆ ด้วย

2. ผู้วิจัยสามารถสร้างกิจกรรมใหม่ ๆ ตามแนวคิดสตรีนิยม นำมาใช้ในการศึกษาวิจัย เพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ โดยผู้นำกลุ่มควรจะชัดเจนในความหมายและประเด็นสำคัญต่าง ๆ ของแนวคิดที่นำมาใช้